

The background of the entire image is a close-up, high-angle shot of several gold bars. The bars are stacked and arranged in a way that creates a sense of depth and texture. The lighting is warm, highlighting the metallic sheen of the gold. The bars are of various sizes and are positioned at different angles, some showing their top surfaces and others showing their sides. The overall composition is dynamic and visually rich.

Max Roth

Kultakauppiaan salaisuus

Max Roth

**KULTAKAUPPIAAN
SALAISUUS**

© 2021 Max Roth

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 9789528047254

1

Sikalassa oli kova meteli. Ihmiset hälisivät iloisina ravintolapöydissä ja rapisuttelivat lahjapaketteja, esitellessään jouluostoksia toisilleen.

Yksityisetsivä Sakari Korppi oli poikennut ravintolaan syödäkseen sillä tiesi kokemuksesta, että Sikalan wieninleikettä parempaa annosta Helsingin krouveista tuskin löytyy. Paitsi ehkä hänen lempiravintolastaan Kruununhaasta, Meritullinkadun Bierkelleristä. Mutta hän oli käymässä täällä Ullanlinnassa vierailtuaan Sikalan naapurissa Tehtaankadulla erään vanhan tuttavansa luona. Tämä olisi halunnut, että Korppi piipahtaisi heillä jouluaattoiltana joulupukkia esittämässä.

Korppi oli luvannut miettiä tuota ehdotusta, koska poikamiehenä hänellä ei olisi aattoillaksi muutakaan menoa. Mutta jouluun oli vielä viikko aikaa, eikä asiasta tarvinnut heti tehdä päätöstä. Kunhan hän ilmoittaisi ennen viikonloppua ystävälleen, sopiiko hänelle tuollainen pukkikeikka heidän lapsiaan ilahduttamaan.

Muutoin perheen isä joutuu itse pukiksi ja vaarana on, että hän paljastuu, ja lasten koko joulu menee piloille. Korppi oli siis luvannut miettiä asiaa, vaikka ei erityisen lapsirakas ollutkaan.

Tarjoilija toi hänen ikkunapöytänsä wieninleike annoksen sekä tuopillisen A-olutta ja snapsilasin. Korppi tarttui pieneen pikariin ja huitaisi Kossusnapsin kurkkuunsa ja huuhteli sen alas nielustaan kulauksella olutta. Hän asetteli ruokaliinan syliinsä ja alkoi perehtyä leikkeeseen. Hän viilsi siitä irti pienen siivun, niin että lihan kullanruskea rapea kuorrutus hiukan ritisi ja työnsi palan suuhunsa.

Korppi paineli veitsellä haarukkaansa vasten nokareen anjovisvoita sekä kaprista ja sujautti tahnän siivun seuraksi. Hän mutusteli hetken ja kyllä täytyi sanoa, että leike oli hyvää ja oikein maustettu. Hän alkoi syödä mielissään ja maistoi paistettua perunaakin, josta saattoi heti päätellä, että sekin oli voissa käretytetty.

Suu muikeana maistuvasta ruuasta hän antoi katseensa harhailla viereisen ikkunan läpikuultavien verhojen takaiseen lumiseen puistomaisemaan sekä puiston vieritse kulkevalle Kapteeninkadulle. Katse kiinnittyi kadulla Sikalaa kohti marssivaan tyyppiin, jolla oli iltapäivälehti kainalossa. Jo kaukaa Korppi huomasi, että mies oli toimittaja Jaatinen ja se oli selvästi tulossa tänne Sikalaan, mistä häntä ei voinut estääkään. Mieluiten Korppi olisi kuitenkin syönyt lounaansa rauhassa, eli toivottavasti Jaatinen linnoittautuisi johonkin toiseen pöytään.

Mutta turha luulo. Toimittaja marssi sisään ravintolaan, jossa asiakkaat hälisivät pikku huppelissa joulunalustunnelmissa, ja piti yllään vanhan lammasnahkaturkkkinsa, kun suunnisti ovelta Korpin pöytää kohti iltapäivälehti Noottia kädessään heilutellen. Liioitellusti teeskennellen, aivan kuin olisi muka tehnyt

arvokkaan löydön Korpin huomattessaan! Jaatinen kietaisi turkin harteiltaan ja laski sen lupaa kysymättä etsivää vastapäätä tuolin selkämykselle ja istahti pöydän ääreen.

Välittämättä siitä, että Korpilla oli ruokailu kesken, mies työnsi iltapäivälehdden ystävänsä kasvojen eteen ja naputteli sormellaan puolen sivun artikkelia sekä sen kuvaa, jossa näytti lojuvan mies lumihangessa.

Jaatinen vilkaisi ympärilleen, kurkotti päätään pöydän ylle ja kuiskasi: ”Tuossa makaa väärä mies murhattuna.”

Korppi suojeli käsillään vaistomaisesti annostaan roiskeilta, sillä Jaatisen tuntien, tämän suusta lentäisi muutakin kuin napakkaa tekstiä, kun mies jostain innostui. Nyt hän näytti juuri siltä, kun katsoi silmät selällään edessään istuvaa etsivä Korppia. Tämä mutusteli ruokaansa ja vilkaisi lehden artikkelia, jonka otsikkona juoksi teksti: Murha Kalliossa.

”Tuossa pitäisi maata kultakauppias Rönneri, mutta siinä makaa Esko Nieminen, tuiki tuntematon suomalainen ratikkakuski.”

”Vieläkö niissä on suomalaisia kuskeja? Eivätkö ne kaikki ole jo maahanmuuttajia?” Korppi rypisti kulmiaan.

Jaatinen kiristeli hampaitaan.

”Tuo nyt on sivuseikka. Oleellista on, että väärä mies on murhattu. Tuo lumihanki, jossa mies makaa, on Rönnerin Kultaränni-nimisen liikkeen edustalla Kalliossa, Kolmannella linjalla. Uhri vaan on ihan väärä mies.”

”Mistä sinä sen tiedät?”

”Rönneri oli meihin itse yhteydessä. Sanoi että miestä ammuttiin, koska sillä oli yllään samanlainen

toppatakki kuin hänellä.”

”Miksi ja kuka hänet sitten aikoisi tappaa? Tai murhaltahan tuollainen vaikuttaa.”

”Sepä se tässä nyt onkin. Hän ei uskalla kertoa siitä meille eikä poliisille mitään koska väittää, että se on häneltä heti kanttu vei, soromnoo”, Jaatinen tohotti ja sivalsi kämmensyrjällä kaulaansa.

Korppi arvasi jo, miksi toimittaja meuhkasi asiasta hänelle. Siksi hän kysyikin suoraan.

”Jutussa olisi paikka vapaana yksityisetsivälle, niinkö?”

Jaatinen virnisti ja laski kätensä pöydälle kämmenpuoli ylöspäin. Ele oli tuttu ja Korppi painoi kaksikympin. Jaatinen heilutteli seteliä tarjoilijalle ja tilasi itselleen keskioluen.

”Ottaisit edes A-kaljaa. Juot hirveätä rapaa. Tiskivettä. Lihot vaan”, Korppi mutisi, pudisteli päätään ja jatkoi herkullisen ateriansa maistelua. Tarjoilija toi tuopin Jaatiselle ja mies huitaisi siitä oitis puolet naamaansa, niin että suupielet vaahtosivat valkoisina.

”Mietipä vähän. Raato löytyi Kultarännin edestä, poliisit kutsuttiin paikalle ja meidän kuvaajamme ehti siihen, ennen kuin tuo ruumis vietiin pois. Uhri tunnistettiin ratikkakuski Esko Niemiseksi ja poliisi tutkii nyt siis hänen murhaansa. Siksi tehtiin tämä lehtijuttukin, jos vaikka jollakin olisi tietoa Niemisen pimeästä puolesta. Kultakauppias Rönneberg, jonka liikkeen edestä vainaja löytyi, oli kuitenkin iltapäivälehti Noottiin yhteydessä. Tuli sillä ehdolla itse käymään toimitukseen, että me emme puhu hänen käynnistään mitään viranomaisille. Hän oli laittanut ylleen tismalleen

samanlaisen toppatakin kuin kuvassa olevalla uhrilla ja selitti meille, että luoti oli tarkoitettu hänelle. Olihan miestä uskottava.”

”Jo vain”, Korppi murahti, sillä oli saanut ateriansa syötyä Jaatisen kertomuksen aikana. Hän vinkkasi tonttulakkipäisen tarjoilijattaren pöydän ääreen.

”Ottaisin vielä kossuvissyn palan painikkeeksi”, etsivä lausahti ja rehevä tarjoilijatyttö lähti noutamaan juotavaa.

”Rönnberi kaipaa yksityisetsivää. Haluaisi selvittää, kohdistuuko häneen itseensä vakavaa uhkaa”, Jaatinen paljasti.

”Mistähän jutussa mahtaisi olla kyse?”

”Ei harmainta aavistusta. Hän sanoi kertovansa asiasta vain vaikenemisvalan tehneelle yksityisetsivälle. Sitten hän ehkä kertoisi asiasta meidän lehdellemme ensimmäisenä, jos tapauksessa olisi jutuntynkää.”

Korppi mietti hetken aikaa, ja kun tarjoilija toi hänelle kossuvissyn, josta mies otti aimo siemauksen, hän teki päätöksensä.

”Kultakauppias tuskin on ihan persaukinen, joten hänellä lienee varaa muutama tonni yksityisetsiväänkin, vai mitä tuumit?”

”Kyllä varmaan. Minä kerroin hänelle tietäväni ammattilaisen, ja hän antoi minulle käyntikorttinsa, johon etsivän tulisi ottaa yhteyttä. Asialla olisi kiire. Siinä, olepa hyvä”, Jaatinen sanoi ja työnsi Kultarännin käyntikorttia pöydän yli Korpin eteen.

”Minä käyn tuossa ulkona ja soitan hänelle saman tien”, etsivä sanoi ja otti kortin käteensä, kun nousi pöydästä. Hänellä oli vaalean puuvillapaidan päällä

harmaa villakankainen bleiseri ja jalassaan mustat farmarit, sekä tyylikkääst talvinilkkurit. Korppi antoi mokkatakinsa roikkua narikassa, sillä kadulla hän tarkenisi lyhyen tuokion pikkutakissaan.

Ulkona hän kiersi rakennuksen kulman taakse ja kaivoi esiin punaisen Mallu askinsa ja pani tupakaksi. Vuorimiehenpuistikon lehmukset ja muotoon leikatut koristepensaat olivat valkoisen lumen peitossa ja Korpin mieleen nousivat lapsuuden joulut. Silloin, kullattujen muistojen mukaan, maa oli jouluna aina lumessa, vaikka asianlaita ei niin ollutkaan. Tosiasiassa tämä joulukuu oli poikkeuksellisen luminen.

Etsivä Korppi näppäili Kultarännin numeron kännykkäänsä ja soitti Runar Rönnerbergille, joksi mies kortissa nimettiin. Äänestä päätellen Runar oli varmaankin kovin lyhyt ja sillä oli todennäköisesti myös rillit, Korppi päätteli, kun he esittäytyivät toisilleen. Etsivä kertoi saaneensa Rönnerbergin tiedot toimittaja Jaatiselta ja sanoi olevansa valmis tarjoamaan palveluitaan. Asiasta pitäisi vaan saada ensin kunnolla selkoa.

Rönnerberg ei ollut halukas puhumaan puhelimessa yhtään mitään ja sovittiinkin, että Korppi tulee tunnin kuluttua Kallioon, Porthaninkadulla sijaitsevaan ravintola Kuntoon. Runar Rönnerbergin tunnistaisi kuulema lyhyestä pituudesta, harmaasta poskiparrasta, kaljusta pääläestä ja pyöreistä silmälasista, kuten etsivä oli mielessään kuvitellutkin. Mies vielä vannotti, että Korpin olisi tultava yksin, eikä viranomaisille, tai kenellekään muullekaan, saisi kertoa tästä tapaamisesta hulaistua sanaa.

Korppi lopetti puhelun ja sammutti savukkeensa kadulla tuhka-astiaan ja palasi ravintolaan, jonka ulko-

oveen oli maalattu hauska vaaleanpunainen porsas, viittoilemaan asiakkaita käymään peremmälle.

”Minä lähden tapaamaan miestä”, etsivä sanoi, kun istahti takaisin pöytänsä.

”Muistat sitten pitää minut ajan tasalla”, Jaatinen mutisi silmät viiruina.

”Sen mitä laki sallii”, Korppi naurahti.

Jaatinen aikoi kapinoida, mutta Korppi tyyntytteli.

”Juu kyllä, ihan niin kuin ennenkin. En puhu muille kuin sinulle, jos on jotain kerrottavaa”, etsivä sanoi ja pyysi tarjoilijalta laskun.

”Pane nyt vielä pari kymppiä”, toimittaja vinkaisi, ja Korppi kaivoi neljäkymmentä euroa lompakostaan.

”Tämä keikka on sinulle muutaman tonnin arvoinen”, mies virnuili, kun työnsi setelit poveensa.

Korppi kohautti harteitaan, lähti pöydän luota ja kävi maksamassa myyntitiskillä laskunsa. Hän olisi mieluiten syöttänyt luottokorttinsa tarjoilijattaren rintavakoon, sillä joulunajan kunniaksi henkilökunnan naisilla oli röyhelöreunaiset antavat kaula-aukot rintojensa kehyksenä ja päässään punaiset tonttulakit.

Korppi livautti kuitenkin korttiaan naisen ojentamassa lukulaitteessa, maksoi laskunsa ja poistui salista eteiseen. Hän otti narikasta pitkän, polven alle ulottuvan ruskean morkkatakkinsa, kietaisi sen harteilleen ja antoi ovimikolle kaksi euroa. Etsivä vilkaisi itseään vielä peilistä ja haroi vaaleita, paksuja hiuksiaan, ennen kuin poistui Sikalasta.

Korppi käveli kulman taakse Tehtaankadulle, josta pääsisi kolmosen ratikalla suoraan Kallioon, Porthaninkadulle ja siellä ravintola Kuntoon, jossa tapaisi

kultakauppiaan. Helsingissä täytyi näin talvella pitää huoli hengestään, sillä jalkakäytävien kunnossapidon hoitivat taloyhtiöt, mikä oli kulkijan kannalta kurjaa ja kohtalokasta. Yhtäkkiä rotuaari olikin aurattu, sitten taas ei, saatikka hiekoitettu, ja jokainen jalankulkija pelasi täällä vastentahtoisesti venäläistä rulettia hengellään ja terveydellään. Päästyään ehjin nahoin pysäkillä, kolmosen ratikka saapuikin sopivasti, ja Korppi lähti Ullanlinnasta kohti Kalliota.

2

Rikoskomisario Lasse Åberg istuskeli työpöytänsä ääressä Pasilan poliisitalossa, valkoisessa paidassa ja harmaissa suorissa housuissa, raidallinen kravatti löysällä, avonaisen paidan kauluksessa, kädet niskan takana ja roikotti lyijykynää huulissaan, näpelöiden sitä kuin savuketta ja naputtaen kynää välillä pöydän kynäkoteloon, kuin tuhkakuppiin. Hän piti sylissään iltapäivälehti Nootin aukeamaa, jossa oli juttu raflaavalla otsikolla: Murha Kalliossa.

Åbergin työhuoneen seinät olivat kauttaaltaan täynnä iltapäivälehdistä irti leikattuja värikkäitä, kuvallisia artikkeleita eriasteisista Helsingissä sattuneista veriteoista ja kansaa kuohuttaneista rikoksista, joita kaikkia hän oli ollut selvittämässä toistakymmentä vuotta kestäneen rikospoliisiuransa aikana.

Lehtijutut olivat hänelle tärkeitä, sillä lähes joka kerta ilmestyttyään, ne olivat poikineet poliisille arvokasta

tietoa; vinkkejä, vihjeitä, ilmiantoja ja suoranaisia juttujen ratkaisuja, ykskaks.

Komisarion työhuoneen oveen koputettiin.

”Joo”, Åberg murahti ja rikoskonstaapeli Kari Muhonen astui huoneeseen. Hän oli pukeutunut nuorekkaasti ruskeaan poolopuseroon, nahkatakkiin ja sinisiin farmareihin sekä talvinilkkureihin.

”Ei tästä ratikkakuski Esko Niemisestä mitään irtoa. Hän on käynyt peruskoulun, perheellinen viiden lapsen isä, työskennellyt liikennelaitoksella viisitoista vuotta. Täysin nuhteeton perheenisä. Vaimon kertoman mukaan Esko oli ollut menossa Kultaränniin hakemaan tyttärensä rippilahjaa, pientä kultaista rippiristiä, kun joku ampuu pamautti perheenisän hengiltä, siihen kaupan eteen, lumihankeen”, Muhonen selosti, papereita kädessään pyöritellen.

”Oliko hänellä muita yhteyksiä kultakauppiaaseen? Siis kuin tämä koruostos”, Åberg kysäisi kynä suussa.

”Ei, kait. Tai se kultakauppias vaikuttaa jotenkin vaikeasti lähestyttävältä”, Muhonen tuumaili.

”Jospa me olemme ihan väärillä jäljillä. Tappaja, kuka lieneekään, ampui väärän miehen. Sattuu Suomessa harva se päivä, kun hosuvat noilla aseillaan. Nämä jutut eivät mene täällä niin kuin amerikkalaisissa elokuvissa. Sitä Kultarännin omistaja Rönnerbergiä täytyy jututtaa”, komisario sanoi ja nousi tuolistaan, jonka selkänojalta otti mustan pikkutakkinsa ja kietaisi sen ylleen.

Hän lähti kohti ovea ja nappasi vaatepuusta ruskean talvipaltonsa, jota ei vielä kiskaissut niskaansa, kun he poistuivat konstaapeli Muhosen kanssa komisarion työhuoneesta. Vasta päästyään ulos Pasilan

poliisitalosta, Åberg vetäisi talvipaltoon ylleen, ja miehet kävelivät muutaman metrin Pasilanraitiota keskustan suuntaan, kunnes siirtyivät kadun yli ja menivät kallion juurelle pysäköityyn komisarion mustaan siviili Audiin.

Sen ovet aukenivat kaukosäätimellä, vaikka auto oli jo pitkälti yli kaksikymmentä vuotta vanha kaunotar, Audi kasikymppinen, tummennetuilla takalaseilla. Konstaapeli Muhonen istahti kuljettajan viereen etupenkille, Åberg käynnisti autonsa ja he lähtivät Pasilasta.

”Sinäkö kävit kaikki ratikkakuski Esko Niemistä koskevat tiedot ja kontaktit läpi?” Åberg kysäisi alaiseltaan.

”Periaatteessa kyllä. Perheenjäsenet, muutaman hyvän ystävän ja liikennelaitoksen työkaverit. Mistään ei irronnut mitään. Ei hämäriä puuhia, eikä kaunaa. Kellään ei ollut Niemisestä mitään pahaa sanottavaa. Oikeastaan kukaan ei oikein voinut ymmärtää, miksi tai kuka ihmeessä olisi ampunut Eskoa. Ihmiset tuumailivat, että kyseessä täytyi olla jokin karsea erehdys”, konstaapeli Muhonen selitti.

Komisario Åberg säilytti kasvonsa peruslukemilla, sillä hän oli useammin kuin kerran törmännyt henkirikokseen, johon ei päällisin puolin ollut mitään järkevää syytä. Nyt kuitenkin uhrikin oli jopa selvin päin ja häntä oli ammuttu keskellä kirkasta päivää Kallion kaupunginosan kivitalekanjonissa, Kolmannella linjalla, kultakauppa Kultarännin edustalla. Tapaukselle ei myöskään ollut ilmoittautunut yhtäkään silminnäkijää, ainakaan toistaiseksi. Toisaalta. Juttu oli ollut vasta tänään iltapäivälehdessä, vaikka ampuminen oli tapahtunut jo pari päivää sitten.

KULTAKAUPPIAAN SALAISUUS

Mies ammutaan kultakaupan eteen Helsingin Kalliossa. Etsivä Sakari Korppi saa uhriksi tarkoitettulta kultakauppias Rönnergiltä oudon toimeksiannon selvittää, kuka tilasi tuon hänen päänmenokseen aiotun mutta pieleen menneen murhayrityksen. Tapausta tutkiessaan Korpille selviää, että Rönnerg on käyttänyt hämärissä liiketoimissaan hyväkseen yhtä, jos toistakin, katkerasti petettyä naista, joilla jokaisella olisi pätevä syy päästää kultakauppiaasta ilmat pihalle, ja samalla saada haltuunsa heidän yhdessä toteuttamansa arvoesinevarkauden miljoonatutot.

Kirjailija Max Roth opiskeli Taideteollisen korkeakoulun elokuvataiteen osastolla taiteen maisteriksi, pääaineina näytelmäelokuvien tuotanto ja ohjaus. Hän ohjasi lukemattomia mainoksia sekä pr-elokuvia ja työskenteli suomalaisissa sekä kansainvälisissä näytelmäelokuviissa mm. apulaisohjaajana, käsikirjoittajana ja tuottajana. (Kuvassa kirjailija esittelee tämän romaanin erään ruumiin löytöpaikkaa.)

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi